

นโยบายประชานิยมที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตและเศรษฐกิจชุมชน ในจังหวัดกาฬสินธุ์*

The Consequences of Populist Policy on Community's Way of Life and Economy in Kalasin Province

กนกนาก พิมพ์ภา และวินัย ฝาเจริญ
Kanognad Pimpao and Vinai Poncharoen
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
Mahasarakham University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Film_kf@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาเนื้อหา นโยบายประชานิยมที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตชุมชน และเศรษฐกิจชุมชนของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 6 จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยวิธีการสัมภาษณ์โดยจะเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ 6 จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 20 คน เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูลจากแบบเครื่องมือการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างและการวิจัยเชิงเอกสาร แล้วเสนอข้อมูลที่ได้ด้วยการพรรณนาความ

ผลการวิจัยพบว่า

1. นโยบายประชานิยมที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตชุมชนในจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ นโยบาย 30 บาท รักษาทุกโรค นโยบายเบี้ยยังชีพรายเดือน

2. นโยบายประชานิยมที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจชุมชนในจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ นโยบายค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท นโยบายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ นโยบายพักหนี้เกษตรกรแต่่นโยบายกองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท ไม่ได้ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงโดยรวมต่อเศรษฐกิจชุมชน

จะเห็นว่า นโยบายหลักทั้ง 6 นโยบาย ที่เป็นนโยบายประชานิยมล้วนส่งผลต่อวิถีชีวิตชุมชน และเศรษฐกิจชุมชนไม่ด้านใดก็ด้านหนึ่ง

คำสำคัญ: นโยบายประชานิยม; วิถีชีวิตชุมชน; เศรษฐกิจชุมชน

*ได้รับบทความ: 20 มิถุนายน 2561; ตอรับตีพิมพ์: 14 ธันวาคม 2561

Received: June 20, 2018; Accepted: December 14, 2018

Abstract

This study has the purpose to study concerning populism policies which affect community lifestyle and economy of the population in the sixth electorate of Kalasin province by specifically interviewing 20 people. This study is a quality research by collecting information from semi-structured interviewing and documents research. Then present the study results descriptively.

According to the study:

1. Populism policies that affect community lifestyle in Kalasin province are 30 Baht policy and Money Allowance policy.
2. Populism policies that affect community lifestyle in Kalasin province are 300 Baht Minimum-Wage policy, One Tambon One Product policy, and Farmer Debt policy. But A-Million-Baht Village Fund policy doesn't change overall community economy.

Apparently, these 6 main policies mentioned above are affect community lifestyle or economy in one way or another.

Keywords: Populist Policies; Way of Life; Community Economy

1. บทนำ

การเลือกตั้ง (Election) เป็นเงื่อนไขที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเพราะการเลือกตั้ง เป็นการแสดงออกซึ่งเจตนารมณ์ของประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศ ในอันที่จะมอบความไว้วางใจในตัวแทนของปวงชนไปใช้อำนาจแทนตน การออกเสียงเลือกตั้งเป็นสิทธิขั้นมูลฐานของมนุษย์ ซึ่งการเลือกตั้งระดับชาติครั้งแรกของประเทศไทยมีขึ้นครั้งแรกเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2476 ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นประชาธิปไตยเรื่อยมา จนกระทั่งการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ 2

กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557 รวมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ผ่านมาของประเทศไทย จำนวน 27 ครั้ง (Wikipedia, 2017) โดยการเลือกตั้งในอดีตที่ผ่านมา ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยตื่นตัวทางการเมือง และต้องยอมรับว่าการเลือกตั้งในแต่ละครั้ง ผู้สมัครมีการใช้งบประมาณจำนวนไม่น้อยในการหาเสียง ถึงแม้ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะเน้นนโยบายพรรคการเมืองที่ตนสังกัดนำออกมาโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้และเข้าใจ แต่ก็ไม่ค่อยได้ผลเท่าใดนัก บรรดาหัวคะแนนและผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งจึงต้องสรรหายุทธวิธีต่างๆ เพื่อเรียกร้องความสนใจจากประชาชน เพื่อเชิญชวนให้ประชาชนออกไปร่วมฟังปราศรัย ด้วยเหตุนี้

ในอดีตผู้สมัครรับเลือกตั้งจึงใช้วิธีซื้อสิทธิ์ขายเสียง เพราะนอกจากจะรวดเร็วและไม่ต้องลงแรงให้เหนื่อยยากแล้วยังแน่ใจได้อีกว่า จะมีโอกาสได้รับการเลือกตั้งอย่างแน่นอน และด้วยเหตุนี้ประชาชนส่วนใหญ่จึงไม่เข้าใจคำว่า “ประชาธิปไตย” ไม่เข้าใจนโยบายของพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งโฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ อย่างแท้จริง

ในปัจจุบันประชาชนเริ่มหันมาให้ความสนใจและมีความรู้ความเข้าใจการปกครองในระบอบประชาธิปไตยมากขึ้น หลังจากมีการรณรงค์ผ่านสื่อหลายแขนง ทั้งสื่อภาครัฐ สื่อเสรีมากมาย ทั้งวิทยุชุมชน สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อทางอินเทอร์เน็ต ส่งผลให้ประชาชนเริ่มเข้าใจว่าหากยอมให้มีการซื้อสิทธิ์ขายเสียงเหมือนในอดีตที่ผ่านมา เมื่อผู้สมัครท่านนั้นหรือพรรคการเมืองนั้นมีโอกาสเข้าไปบริหารบ้านเมืองไม่ว่าจะเป็นการเลือกในตั้งระดับท้องถิ่นหรือระดับประเทศ นอกจากจะทำให้ประเทศชาติไม่พัฒนาแล้ว ยังอาจมีการถอนทุนคืนของนักการเมืองในภายหลังอีก ด้วยปัจจุบันการเลือกตั้งจึงเน้นที่นโยบายพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัดและตัวบุคคลว่ามีคุณสมบัติ มีความเหมาะสม มีความน่าเชื่อถือในสายตาประชาชนมากน้อยเพียงใด จึงทำให้บรรดาพรรคการเมืองต่างๆ ต้องสรรหานโยบายที่คิดว่าดีที่สุดมานำเสนอต่อพี่น้องประชาชน และเมื่อได้รับการเลือกตั้งเข้าไปแล้วก็ต้องทำหน้าที่อย่างหนักเพื่อพิสูจน์ฝีมือให้เห็นผลงานตามนโยบายที่ได้นำเสนอเอาไว้ ไมเช่นนั้นการเลือกตั้งครั้งต่อไปก็อาจจะไม่ได้รับการเลือกตั้งอีก

พฤติกรรม การเลือกตั้งของคนไทย เริ่มมีการพลิกผัน เมื่อปี พ.ศ. 2544 เมื่อพรรคไทยรักไทยนำโดย พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ได้นำเสนอนโยบาย “ประชานิยม” ซึ่งถือว่าเป็นมิติใหม่ของพรรคการเมืองไทยที่นำนโยบายมาชูเป็นประเด็นหลักในการหาเสียง โดยเป็นนโยบายที่มุ่งเน้น เข้าถึงและโดนใจประชาชนคนชนชั้นล่าง คนยากจน ตลอดจนเกษตรกรในชนบท ซึ่งเป็นประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศนโยบายประชานิยมเป็นความคิดหรือการเคลื่อนไหวหรือขบวนการที่ให้ความสำคัญกับประชาชน ซึ่งมักจะหมายถึงชนชั้นล่างหรือสามัญชน ที่ไม่ใช่ชนชั้นนำหรือชนชั้นปกครอง ให้คุณค่าให้ความสำคัญกับประชาชนคนชั้นล่าง คนทั่วไป มุ่งเอาความนิยม การได้รับการสนับสนุนจากประชาชน คนต่ำต้อย คนยากคนจน หรือกลุ่มคนธรรมดา นโยบายที่กล่าวมานั้น ได้แก่ การพักหนี้เกษตรกร นโยบาย 30 บาท รักษาทุกโรค กองทุนหมู่บ้านฯ ละหนึ่งล้านบาท บ้านเอื้ออาทร เป็นต้น จากนั้นนโยบายดังกล่าว พรรคไทยรักไทยจึงได้รับการเลือกตั้งได้คะแนนเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทยจึงได้เป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลขึ้นเป็นรัฐบาลผสม ประกอบด้วย 3 พรรคการเมือง ได้แก่ พรรคชาติไทย พรรคความหวังใหม่ พรรคเสรีธรรม และการเลือกตั้งในวาระที่ 2 ในปี พ.ศ. 2548 ผู้สมัครของพรรคไทยรักไทยก็ได้รับเลือกตั้งเข้ามาอย่างถล่มทลายเกินครึ่งหนึ่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วยจำนวนที่นั่งในสภาผู้แทนราษฎรถึง 377 ที่นั่ง ห่างจากพรรคการเมืองอื่นๆ ได้แก่ พรรคประชาธิปัตย์ที่มีจำนวน

96 ที่นั่ง พรรคชาติไทย 25 ที่นั่ง และพรรคมหาชน 2 ที่นั่ง (Office of the Election Commission of Thailand, 2001) แต่ในขณะเดียวกันเริ่มมีเสียงคัดค้านจากนักวิชาการ กลุ่มองค์กรต่างๆ มากขึ้นถึงความไม่ชอบมาพากลของคนในรัฐบาลภายใต้การนำของพรรคไทยรักไทย ซึ่งมีรูปแบบเฉพาะที่เรียกว่า “ทักษิณา-ประชานิยม” (Laothamatas, 2006 : 85)

จากที่กล่าวมาข้างต้นพอจะเห็นได้ว่านโยบายเริ่มเข้ามามีบทบาทในการตัดสินใจในการใช้สิทธิเลือกตั้งของคนไทย จะเห็นได้จากผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ. 2544 ปี พ.ศ. 2548 จนถึงการเลือกตั้ง ปี พ.ศ. 2554 พรรคการเมืองที่เน้นนโยบายประชานิยมจะชนะการเลือกตั้งเสมอ จะต่างจากเดิมที่เลือกตามระบบอุปถัมภ์หรือเลือกตัวบุคคล ไม่สนใจพรรคการเมือง ต่อมาเมื่อประชาชนเริ่มให้ความสำคัญต่อนโยบาย โดยเฉพาะนโยบายประชานิยม ซึ่งประชาชนมีความเชื่อว่าเขาจะได้รับประโยชน์หรือเข้าถึงการบริการของรัฐได้โดยตรง แม้กระทั่งในปัจจุบันนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ภายใต้การนำของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีที่มาจากการรัฐประหาร และย่นนานโยบายที่เรียกว่านโยบายประชารัฐ เข้ามาบริหารประเทศด้วย

สำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดกาฬสินธุ์ ในการเลือกตั้งครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2554 ได้มีการแบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็น 6 เขตเลือกตั้ง ได้แก่ เขตเลือกตั้งที่ 1 ประกอบด้วยอำเภอเมืองกาฬสินธุ์ เขตเลือกตั้งที่ 2 ประกอบด้วย

อำเภอยางตลาด และอำเภอฆ้องชัย เขตเลือกตั้งที่ 3 ประกอบด้วย อำเภอหนองกุงศรี อำเภอห้วยเม็ก และอำเภอท่าคันโท เขตเลือกตั้งที่ 4 ประกอบด้วย อำเภอสมเด็จ อำเภอคำม่วง อำเภอสหัสขันธ์ และอำเภอสามชัย เขตเลือกตั้งที่ 5 ประกอบด้วย อำเภอกมลาไสย อำเภอนามน อำเภอห้วยผึ้ง อำเภอดอนจาน และอำเภอร่องคำ เขตเลือกตั้งที่ 6 ประกอบด้วย อำเภอกุฉินารายณ์ อำเภอเขาวง และอำเภอนาคูโดยจะเห็นได้จากเขตเลือกตั้งที่ 1 และเขตเลือกตั้งที่ 6 นั้น เมื่อนำทั้ง 2 เขตนี้มาเปรียบเทียบกับกันจะเห็นได้ว่า ไม่ว่าจะเป็นเขตในเมืองที่มีชนชั้นกลางหรือเขตชนบทที่มีกลุ่มเกษตรกรเป็นคนส่วนมาก ซึ่งมีความแตกต่างทั้งอาชีพ การศึกษา วิถีชีวิต แต่ผลการเลือกตั้งปรากฏว่าพรรคเพื่อไทยก็ได้รับชัยชนะการเลือกตั้งมาโดยตลอด จึงทำให้เกิดผลกระทบจากนโยบายเกิดขึ้น

จากเหตุผลที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นจะเห็นได้ค่อนข้างชัดเจนว่า ความต้องการหรือความคาดหวังของประชาชนในเขตพื้นที่ที่อยู่ในสังคมต่างจังหวัด โดยเฉพาะเขตพื้นที่ในภาคอีสาน และประชาชนที่มีถิ่นที่อยู่ในชนบทหรือชนชั้นกลางยังต้องการดูแลหรือการช่วยเหลือจากภาครัฐ โดยเห็นเป็นที่ประจักษ์ที่สะท้อนจากผลการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2554 ในเขตเลือกตั้งที่ 6 จังหวัดกาฬสินธุ์ พรรคเพื่อไทยเป็นผู้ชนะการเลือกตั้ง ซึ่งเห็นได้ว่า เมื่อประชาชนเหล่านั้นมีโอกาสที่จะใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ในช่วงของการหาเสียงการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หากพรรคการเมืองได้มีการนำเสนอข้อมูลในเชิงนโยบายที่มุ่งเยียวยาและเสริม

สร้างพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ที่จะ
ทำให้ประชาชนเหล่านั้น มีความพร้อมที่สนับสนุน
ผู้สมัครที่สังกัดพรรคการเมืองนั้น อันจะส่งผลให้
พรรคการเมืองที่นำเสนอนโยบายประชานิยมได้รับ
ชัยชนะจากการเลือกตั้งและชนะคู่แข่งจากพรรค
อื่นๆ ด้วยเหตุนี้จึงเป็นมูลเหตุให้ผู้ศึกษามีความ
สนใจทำการศึกษา นโยบายประชานิยม ซึ่งจะใช้นโยบาย
6 นโยบาย ได้แก่ นโยบาย 30 บาท รักษา
ทุกโรค นโยบายเบี้ยยังชีพรายเดือน นโยบายค่าแรง
ขั้นต่ำ 300 บาท นโยบายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
นโยบายพักหนี้เกษตรกรและนโยบายกองทุน
หมู่บ้านละ 1 ล้านบาท เป็นฐานในการวิเคราะห์
ว่านโยบายดังกล่าวได้ส่งผลต่อวิถีชีวิตและ
เศรษฐกิจชุมชนในจังหวัดกาฬสินธุ์อย่างไร

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษานโยบายประชานิยมที่ส่งผล
ต่อวิถีชีวิตชุมชนของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 6
จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อศึกษานโยบายประชานิยมที่ส่งผล
ต่อเศรษฐกิจชุมชนของประชาชนในเขตเลือกตั้ง
ที่ 6 จังหวัดกาฬสินธุ์

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษารั้งนี้ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ
โดยเก็บข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้
ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)
โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-
Structure Interview) โดยแบบสัมภาษณ์ได้ผ่าน
การตรวจสอบ โดยคณะกรรมการสอบเค้าโครงและ

อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระก่อนนำไป
ใช้สัมภาษณ์ผู้ศึกษาได้จัดเก็บข้อมูลรวบรวมและ
วิเคราะห์ข้อมูล จากนั้นจะนำเสนอด้วยการ
พรรณนาความในส่วนของแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมี
โครงสร้าง (Semi-Structure Interview) จะใช้
แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไว้แล้ว แต่ผู้ศึกษาสามารถ
ยืดหยุ่นคำถามขึ้นเองในขณะสัมภาษณ์ตามความ
เหมาะสมและสถานการณ์ในขณะนั้น

การวิจัยเชิงเอกสาร โดยผู้ศึกษาจะเก็บ
รวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร รายงานหรือ
สื่ออื่นๆ แล้วเสนอผลการศึกษาในเชิงวิเคราะห์และ
สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้นำเสนอด้วยการพรรณนา
ในการเก็บรวบรวมการสัมภาษณ์ ดำเนินการดังนี้
เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก
(In-depth Interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบ
กึ่งมีโครงสร้าง (Semi-Structure Interview)
ตามหัวข้อแบบสัมภาษณ์โดยใช้นโยบาย 6 นโยบาย
ได้แก่ นโยบาย 30 บาท รักษาทุกโรค นโยบายเบี้ย
ยังชีพรายเดือน นโยบายค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท
นโยบายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ นโยบายพักหนี้
เกษตรกรและนโยบายกองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้าน
บาท เป็นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ขอบเขตด้านพื้นที่ กำหนดขอบเขตการ
ศึกษาเฉพาะพื้นที่เขตเลือกตั้งที่ 6 จังหวัดกาฬสินธุ์
ได้แก่ อำเภอกุฉินารายณ์ อำเภอเขาวง และอำเภอนาคู
ซึ่งมีทั้งหมด 23 ตำบล มีประชากรผู้มีสิทธิ
เลือกตั้ง 121,971 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาเอกสารผล
คะแนนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขต
เลือกตั้งที่ 6 จังหวัดกาฬสินธุ์ เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม

พ.ศ. 2554 ศึกษาถึงผลกระทบจากนโยบายประชานิยมที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตและเศรษฐกิจชุมชนในจังหวัดกาฬสินธุ์ และศึกษาเอกสารหลักแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับนโยบายประชานิยมของพรรคการเมืองที่ใช้เป็นนโยบายการหาเสียงในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2554

ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ จะใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยจะเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ 6 จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 20 คน ประกอบด้วย 3 อำเภอ คือ อำเภอกุฉินารายณ์ อำเภอเขาวง และอำเภอนาคู ซึ่งจำแนกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก ข้าราชการอำเภอละ 1 คน กลุ่มที่ 2 ร้านค้า อำเภอละ 2 คน กลุ่มที่ 3 ประชาชน อำเภอละ 4 คน ยกเว้นอำเภอนาคู ซึ่งเป็นอำเภอขนาดเล็กกำหนดประชาชน 3 คน สำหรับระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือระหว่างเดือนเมษายน ถึง มิถุนายน 2561 เป็นเวลา 3 เดือน

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์แล้วพรรณนาความ (Description) ตามประเด็นที่ศึกษา โดยมีวิธีการ ดังนี้ 1) ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้รับจากแบบสัมภาษณ์ 2) วิเคราะห์ข้อมูลประเด็นสำคัญตามความมุ่งหมายของการศึกษาโดยเน้นการนำเอาทฤษฎีและข้อมูลทางวิชาการต่างๆ มาเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ และ 3) สรุปและนำเสนอรายงานการค้นคว้าแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) การวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้การวิเคราะห์โดยยึดข้อมูล

จากแบบสัมภาษณ์ หนังสือและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. สรุปผลการวิจัย

นโยบายประชานิยมนั้นส่งผลต่อวิถีชีวิตชุมชนและส่งผลต่อเศรษฐกิจชุมชน แล้วแต่นโยบาย ซึ่งจะแตกต่างกันไปโดยทั้ง 6 นโยบายหลักรัฐบาลยังคงมีการดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวเรื่อยมา แม้ว่าพรรคเพื่อไทยที่เป็นรัฐบาลที่ริเริ่มโครงการ ตามนโยบายดังกล่าวนี้จะได้เป็นรัฐบาลแล้วก็ตาม ดังนั้น นโยบายประชานิยมจึงส่งผลต่อวิถีชีวิตชุมชนและส่งผลต่อเศรษฐกิจชุมชนประการที่หนึ่ง นโยบาย 30 บาทรักษาทุกโรคเป็นนโยบายที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตชุมชน ทำให้ประชาชนในชุมชนได้รับการใส่ใจในเรื่องสุขภาพและการรักษาพยาบาลทำให้ลดภาระค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในด้านการรักษาพยาบาลของครัวเรือนหรือบุคคลลงเมื่อต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล และทำให้ลดความเหลื่อมล้ำของสังคมในด้านสาธารณสุขส่งผลให้ประชาชนทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลเกิดความเท่าเทียมกันในการเข้าถึงสิทธิดังกล่าวอันเป็นสิทธิที่ประชาชนพึงได้รับการดูแลจากรัฐ ประการที่สอง นโยบายเบี้ยยังชีพรายเดือนเป็นการให้ความสำคัญของประชาชนในชุมชนที่เข้าสู่สังคมของการเป็นผู้สูงอายุเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเล็กน้อยสำหรับผู้สูงอายุในการใช้ชีวิตประจำวันแม้เป็นจำนวนเงินไม่มากแต่ก็มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ แต่อย่างไรก็ตามนโยบายหลักทั้ง 2 ด้านที่กล่าวมานั้นคงส่งผลต่อวิถีชีวิตชุมชนเท่านั้น ไม่ส่งผลต่อเศรษฐกิจชุมชนโดยตรง

เท่าที่ควร ประการที่สาม นโยบายค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท เป็นนโยบายที่ทำให้เกิดการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจเป็นอย่างมากเพราะเมื่อประชาชนมีรายได้ที่มากขึ้นจะทำให้การใช้จ่ายเงิน หรือการซื้อสินค้าเพื่ออุปโภคบริโภคมีจำนวนสูงมากขึ้นตามจำนวนของรายได้ทำให้เกิดเศรษฐกิจหมุนเวียน ประการที่สี่ นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองละ 1 ล้านบาททำให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งเงินกู้ได้ง่ายขึ้น วัตถุประสงค์ของนโยบายเพื่อให้ประชาชนมีสนับสนุนให้ชุมชนมีวิสาหกิจชุมชนใช้ทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นผนวกกับองค์ความรู้สมัยใหม่เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพสินค้าและบริการ แต่่นโยบายดังกล่าวไม่ได้ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงโดยรวมต่อเศรษฐกิจชุมชนเนื่องจากประชาชนกู้เงินไป เพื่อการแก้ไขปัญหาการเงินในครัวเรือนมากกว่าที่จะนำเงินกู้ที่ได้รับไปลงทุนเพื่อประกอบธุรกิจ สร้างอาชีพ อย่างแท้จริง ประการที่ห้า นโยบายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ทำให้เกิดอาชีพในชุมชนเป็นการเพิ่มรายได้และสร้างโอกาสในการเติบโตของชุมชนส่งผลต่อเศรษฐกิจชุมชน ประการสุดท้าย นโยบายพักหนี้เกษตรกรเป็นนโยบายที่ทำให้เกษตรกรที่มีหนี้สินสามารถตั้งตัวได้เพื่อให้มีรายได้ในครอบครัวมากขึ้น ลดภาระให้กับเกษตรกรเพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรต่อไป จะเห็นได้ว่า นโยบายประชานิยมที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตชุมชนในจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ นโยบาย 30 บาทรักษาทุกโรค นโยบายเบี้ยยังชีพรายเดือนและนโยบายประชานิยมที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจชุมชนในจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ นโยบายค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท นโยบายหนึ่งตำบลหนึ่ง

ผลิตภัณฑ์ นโยบายพักหนี้เกษตรกรแต่นโยบายกองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท ไม่ได้ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงโดยรวมต่อเศรษฐกิจชุมชนนโยบายประชานิยมจึงมีผลต่อประชาชนในชุมชนเป็นอย่างมากแต่ไม่ว่าจะเป็นอย่างไรก็ตามนโยบายประชานิยมดังกล่าวมานี้ ล้วนแต่เป็นนโยบายประชานิยมที่เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในชุมชนที่สามารถเพิ่มรายได้สร้างอาชีพ ประชาชนในชุมชนมีวิถีชีวิตและการดำเนินชีวิตที่ดีขึ้น ดังนั้น จึงปฏิเสธไม่ได้เลยว่าประชานิยมจะถูกปฏิเสธจากประชาชนในชุมชน

5. อภิปรายผลการวิจัย

นโยบายประชานิยมส่งผลต่อวิถีชีวิตชุมชนเมื่อสังคมในชุมชนต่างๆ ต่างมีวิถีชีวิตในแต่ละชุมชนที่มีลักษณะเป็นเอกลักษณ์ ทั้งทางด้านความคิดที่มีความเชื่อ การนับถือศาสนา สภาพทางเศรษฐกิจหรือการอบรมเลี้ยงดู การปลูกฝังจากผู้สูงอายุในชุมชน อีกทั้งยังมีภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์และสิ่งต่างๆ รอบชุมชนนั้น ต่างกันไป ทำให้นโยบายประชานิยมต้องเป็นนโยบายที่จะเข้าถึงและเข้าใจถึงวิถีชีวิตของประชาชนในชุมชนทุกพื้นที่ เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนให้ดีขึ้นในทั้งทางด้านความคิด ความเชื่อ การปลูกฝังให้ประชาชนในชุมชนมีความคิดที่สนับสนุนต่อนโยบายประชานิยม เช่น นโยบาย 30 บาท รักษาทุกโรค เป็นนโยบายที่ทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเพราะประชาชนทุกคน สมาชิกของชุมชน รวมทั้งสมาชิกในครอบครัวต้องการการดูแลสุขภาพและรักษาพยาบาล

เมื่อเกิดการเจ็บป่วยอย่างแนนอน เมื่อประชาชนมีคุณภาพชีวิตและวิถีชีวิตที่ดีขึ้นจากนโยบายประชานิยม ก็ส่งผลให้นโยบายประชานิยมที่เข้าถึงประชาชน เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของประชาชนในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับฉันทน์ สุมาทัย และคณะ (Sumathai, et al., 2009) ได้ทำการศึกษาวิจัยนโยบายประชานิยมต่อการตัดสินใจเลือกตั้งของทหารกองทัพอากาศที่ 3 ตลอดจนศึกษาความเป็นไปได้ถึงการให้ความสำคัญต่อผู้นำพรรคการเมืองที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งของทหารกองทัพอากาศที่ 3 พบว่า นโยบายประชานิยมมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของทหารกองทัพอากาศที่ 3 โดยการตัดสินใจนั้นแตกต่างกันขึ้นกับระดับชั้นทางทหาร ซึ่งนโยบายประชานิยมมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของทหารกองประจำการแต่จะไม่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกของนายทหารชั้นสัญญาบัตรและนายทหารชั้นประทวน

นโยบายประชานิยมส่งผลต่อเศรษฐกิจชุมชน ทุกชุมชนมีความต้องการในทางด้านเศรษฐกิจเพื่อการเติบโตของชุมชนในการที่จะเพิ่มรายได้แก่ตนเองและครอบครัว เพื่อให้สามารถที่จะพึ่งพาตนเองและเลี้ยงครอบครัวให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นได้ การเติบโตทางเศรษฐกิจจึงต้องเริ่มจากการพึ่งตนเองในครอบครัวได้ เติบโตในระดับของชุมชนที่เป็นรากฐานไปสู่เศรษฐกิจในระดับประเทศ การมีรายได้เพิ่มขึ้นที่เพียงพอต่อรายจ่ายในแต่ละครอบครัวหรือชุมชน จึงเป็นสิ่งที่ประชาชนในทุกชุมชนต้องการและไม่ปฏิเสธ หากนโยบายประชานิยมนั้นทำให้ประชาชนในชุมชนมีรายได้

ที่เพิ่มมากขึ้น ย่อมปฏิเสธไม่ได้เลยว่าประชาชนจะไม่ยอมรับนโยบายประชานิยมนั้น อีกทั้งยังส่งผลต่อเศรษฐกิจชุมชนและเศรษฐกิจระดับประเทศอีกด้วย เช่น นโยบายค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท เป็นนโยบายหนึ่งที่เป็นการเพิ่มรายได้ของประชาชนให้มีรายได้มากขึ้น เมื่อประชาชนมีรายได้มากขึ้นย่อมมีการใช้จ่ายที่มากขึ้นตามไปด้วย ส่งผลต่อสภาพเศรษฐกิจโดยรวม ทั้งในระดับชุมชนสู่ระดับประเทศ แต่ในขณะเดียวกันนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองละ 1 ล้านบาท ทำให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้น วัตถุประสงค์ของนโยบายเพื่อให้ประชาชนมีสนับสนุนให้ชุมชนมีวิสาหกิจชุมชนใช้ทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นผนวกกับองค์ความรู้สมัยใหม่ เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพสินค้าและบริการ แต่นโยบายดังกล่าวไม่ได้ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงโดยรวมต่อเศรษฐกิจชุมชน เนื่องจากประชาชนกู้เงินไปเพื่อการแก้ไขปัญหาการเงินในครัวเรือนมากกว่าที่จะนำเงินกู้ที่ได้รับไปลงทุนเพื่อประกอบธุรกิจสร้างอาชีพ อย่างแท้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของกนกศักดิ์ แก้วเทพ ได้ศึกษาถึงปัจจัยเศรษฐกิจชุมชนกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากนโยบายประชานิยม ว่ากองทุนหมู่บ้านภายใต้แนวคิดและนโยบายประชานิยมของรัฐบาล พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงกับเศรษฐกิจชุมชนหมู่บ้านหรือไม่อย่างไร โดยศึกษาจากหมู่บ้านในจังหวัดภาคเหนือ 2 แห่ง ประกอบด้วยหมู่บ้านเหล่า-แสนตอง ตำบลสะเมิงใต้ เป็นหมู่บ้านในเขตเทศบาล หมู่บ้านแม่ปะ ตำบลสะเมิงเหนือ เป็นหมู่บ้านชนบทห่างไกล ทั้ง 2 หมู่บ้าน อยู่ใน

พื้นที่อำเภอเสเมิง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่านโยบายกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท ไม่ได้ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงโดยรวมต่อเศรษฐกิจชุมชน เนื่องจากชาวบ้านกู้เงินไปเพื่อการแก้ไขปัญหาสภาพคล่องทางการเงินในครัวเรือนเป็นการชั่วคราว มากกว่าที่จะนำเงินที่ได้ไปลงทุนด้านการผลิต แม้ว่าผู้กู้จะได้รับวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเพื่อการลงทุนทำการเกษตรหรือการค้า ฯลฯ

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำไปใช้

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ความมุ่งหมายเพื่อทราบถึงนโยบายประชานิยมที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตและเศรษฐกิจชุมชนในจังหวัดกาฬสินธุ์ ไม่ได้หวังเข้าข้างพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งหรือสนับสนุนนโยบายประชานิยม การศึกษา

ต้องการทราบถึงการกำหนดนโยบายประชานิยมของพรรคการเมืองที่ได้รับการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2554 ว่านโยบายประชานิยมได้ส่งผลต่อวิถีชีวิตและเศรษฐกิจชุมชนอย่างไร และการศึกษานี้ยังช่วยการเติมเต็มเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายของผู้สมัครรับเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษานโยบายของพรรคการเมืองระดับชาติหลายพรรค และนำนโยบายมาเปรียบเทียบเพื่อให้ความแตกต่างมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษานโยบายประชานิยมของพรรคการเมืองที่มาจากการเลือกตั้งกับนโยบายประชารัฐที่มาจากการรัฐประหาร (พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) มีความเหมือนแตกต่างกันอย่างไร ส่งผลต่อประชาชนอย่างไร

References

- Laothamatas, A. (2006). *Thaksin-style Populism*. Bangkok : Matichon Press.
- Office of the Election Commission of Thailand. (2017). *Data, Statistics and Election*. http://www.ect.go.th/ect_th/news_all.php?cid=13. (Accessed 25 May 2017).
- Sumathai, N., et al. (2009). Populism Policy and the Election of the Soldier of the 3rd Army Area. *Independent Study*. Graduate School : Naresuan University, Faculty of Social Sciences, Public Policy.
- Wikipedia. (2017). *Thai General Election in Kalasin Province, 2011*. <https://th.wikipedia.org/wiki/>. (Accessed 13 February 2017).

